

ลักษณะสภาพปัญหาขยะในจังหวัดเชียงใหม่

จากปัญหาขยะที่เกิดขึ้นดังได้กล่าวมาแล้ว เมื่อได้พิจารณาถึงบทบาทของหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่แล้วพบว่า ปัญหาขยะล้นเมืองเชียงใหม่เกิดมาจากสาเหตุปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารที่ไม่มีการจัดวางแผนระยะยาว ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง โดยเฉพาะการนำปัญหาขยะที่เกิดขึ้นมาเป็นข้อโต้แย้งระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งการไม่ประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความขัดแย้งกันทางผลประโยชน์ต่าง ๆ อันจะรวมถึง ตำแหน่ง ชื่อเสียง ทรัพย์สิน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาลุล่วงลงไปได้ จากบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการกับปัญหาขยะที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่าแต่ละฝ่ายต่างพยายามดูแลงานในหน้าที่ตนแต่บางครั้งดูเหมือนว่าจะมีปัญหาในการปฏิบัติงาน สิ่งที่ทำให้การแก้ไขไม่สามารถดำเนินไปได้นั้นเพราะการจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือปัญหาการเมืองท้องถิ่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่ทำให้จะต้องพิจารณาถึงสภาพการณ์ของปัญหาขยะที่เกิดขึ้น

ปัญหาขยะในเมืองเชียงใหม่ที่เกิดขึ้นจนเป็นข่าวดังไปทั่วโลก ทั้งในด้านศักยภาพในการจัดเก็บ ภาพพจน์ด้านการท่องเที่ยว การบริหารงานท้องถิ่นซึ่งรวมไปถึงความไม่พร้อมของการบริหารรัฐบาลไทยและที่สำคัญคือข่าวความไม่ลงตัวในผลประโยชน์ที่เป็นชนวนสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาขยะขึ้นเนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองและปัญหาทางสังคมในด้านมวลชนที่มีความขัดแย้งกันจากระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติปัญหาดังกล่าวเมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหาในด้านต่างๆ สามารถพิจารณาได้ดังนี้

ปริมาณมูลฝอยเมืองเชียงใหม่

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และงานรักษาความสะอาด กองสาธารณสุขเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้ศึกษาลักษณะของมูลฝอยเมืองเชียงใหม่ในปี 2541 พบว่ามีลักษณะ ดังนี้ ¹

---

¹ ฝ่ายจัดการสภาพแวดล้อม ฯ ส่วนช่างสุขาภิบาลสำนักการช่าง เทศบาลนครเชียงใหม่, การจัดการมูลฝอยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (มปท, มปป), หน้า 6.

- มีความหนาแน่นขณะขนส่ง 0.22 ตัน/ลูกบาศก์เมตร
- มีความเป็นกรดต่าง (ค่า PH) 7.72
- มีองค์ประกอบของมูลฝอย ดังนี้
  - 1) ความชื้น ร้อยละ 53.45
  - 2) สารที่เผาไหม้ได้ ร้อยละ 30.92
  - 3) ปริมาณเถ้า ร้อยละ 15.62
- มีส่วนประกอบของมูลฝอย ดังนี้
  - 1) กระดาษและกล่อง ร้อยละ 6.8
  - 2) ผ้า เส้นใย โปตองและไม้ ร้อยละ 12.2
  - 3) เศษพืช ร้อยละ 66.1
  - 4) เศษเนื้อสัตว์และเศษกระดูก ร้อยละ 3.4
  - 5) ผงและเถ้า ร้อยละ 3.2
  - 6) โลหะ ร้อยละ 1.1
  - 7) ยางและพลาสติก ร้อยละ 0.4
  - 8) แก้ว กระจัง อีซู ร้อยละ 0.2
  - 9) วัตถุมีขนาดเล็กกว่า 24 มม. ร้อยละ 0.1
  - 10) วัตถุอื่น ๆ ร้อยละ 6.5

จะเห็นว่า ลักษณะของมูลฝอยส่วนใหญ่จะย่อยสลายได้ง่าย มีความชื้นสูง บางประเภทสามารถแยกนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกและมีน้ำหนักขณะขนส่งไม่มากนัก นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราการเกิดมูลฝอยในเขตเทศบาลมีประมาณ 1 กก./คน/วัน จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- จากบ้านเรือน ประมาณ 132 ตัน/วัน
- จากตลาด ประมาณ 18 ตัน/วัน
- จากโรงแรม ประมาณ 8 ตัน/วัน
- จากโรงพยาบาล ประมาณ 1 ตัน/วัน

ปัจจุบันจำนวนขยะมูลฝอยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอีกแม้ว่ายังไม่มีการสำรวจกันอย่างจริงจังและเป็นระบบ แต่ก็อาจประมาณการได้ว่า อัตราการเกิดมูลฝอยมีไม่ต่ำกว่าวันละ 200 ตัน ในปี 2535 และเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 250 ตัน จากสถิติการเก็บขนเมื่อต้นเดือนธันวาคม 2541 ที่เกิดจาก

ประชากรที่มีทะเบียนบ้านในเขตเทศบาล 400,000 คน นอกเขตเทศบาลอีก 150,000 คน รวม 550,000 คน ในพื้นที่ 40 ตารางกิโลเมตร ซึ่งตามข้อมูลของเทศบาลระบุว่า ขยะปริมาณ 250 ตัน นั้น เป็นขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ 60 % ย่อยสลายได้ 40 % กล่าวคือ มีขยะที่ย่อยสลายได้ 100 ตัน/วัน ย่อยสลายไม่ได้ 150 ตัน/วัน

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
พ.ศ. 2535	200 ตัน/วัน
พ.ศ. 2541	250 ตัน/วัน
พ.ศ. 2542	285 ตัน/วัน
พ.ศ. 2568	300 ตัน/วัน

ตารางที่ 4.1 : ตารางแสดงปริมาณขยะมูลฝอยในแต่ละปีภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (ที่มา:ฝ่ายจัดการสภาพแวดล้อม ฯ ส่วนช่างสุขาภิบาล สำนักงานช่าง เทศบาลนครเชียงใหม่)

นอกจากขยะทั้งจากบ้านเรือน ตลาด โรงแรม แล้วจะเห็นว่ายังมีขยะที่สำคัญอีกประเภทหนึ่ง คือ ขยะที่เกิดจากโรงพยาบาลขยะประเภทนี้ บางส่วนเป็นขยะติดเชื้อ ที่สามารถก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพร่างกายของประชาชนทั่วไปได้

ขยะติดเชื้อร่วมก่อเป็นปัญหาขยะ

ช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2541 ในขณะที่ปัญหาขยะเมืองเชียงใหม่กำลังเป็นปัญหาอยู่นั้น ก็มีข่าวการนำขยะไปทิ้งไว้ตามที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะตามอำเภอรอบนอกของเชียงใหม่ ที่ไปปรากฏตาม ลำพูน เชียงราย ลำปาง กำแพงเพชร และที่อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ซึ่งปรากฏหลักฐานเป็นผ้าปูเตียงของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในเชียงใหม่ ปัญหาการกำจัดขยะติดเชื้อเป็นปัญหาร่วมที่ตามเมืองและโรงพยาบาลขนาดใหญ่เพียงจะมีระบบบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะติดเชื้อให้ได้มาตรฐาน เมื่อปี 2540 ในตัวเมืองเชียงใหม่ เฉพาะโรงพยาบาลเอกชนที่เปิดบริการมีอยู่ประมาณ 12 แห่ง จำนวนประมาณ 1,300 เตียง สถานพยาบาลของรัฐที่ใหญ่ที่สุดคือโรงพยาบาลมหาราชหรือโรงพยาบาลสวนดอก มีเตียงทั้งหมด 1,500 เตียงแต่ใช้งานจริงถึง 1,800 เตียง ไม่รวมสถานพยาบาลอื่นของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - อำเภอ - ชุมชน ,สถานือนามัย,ศูนย์วัดโรคเขต 10 ,ศูนย์กามโรค และโรคเอดส์ เขต 10 และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล

โรงพยาบาลเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการเผาขยะติดเชื้อ โดยทำเพียงแค่การบ่อกักการติดเชื้อเท่านั้น ก่อนที่จะนำขยะไปทิ้งให้เทศบาลหรือ สุขาภิบาลตำบล ให้นำไปกำจัดโดยวิธีปรกติเหมือนขยะทั่วไป ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชเวชกล่าวถึงการกำจัดขยะของโรงพยาบาลว่า มีเตาเผาขยะติดเชื้อเป็นของตนเอง ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ โดยการแยกขยะจะเริ่มต้นตั้งแต่การรับคนไข้เข้ามา มี 2 ชนิด คือ ขยะถุงดำ จะเป็นขยะทั่วไป เช่น เศษอาหารจากคนไข้ ญาติ ฯลฯ และขยะถุงแดง จะเป็นขยะติดเชื้อ เข็มฉีดยา ถุงมือแพทย์ ผ้าปูเตียงคนไข้ ตลอดจนขยะที่มีสารเจือปน²

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมกล่าวว่า การกำจัดขยะติดเชื้อจำเป็นต้องใช้ความร้อนที่สูงไม่ต่ำกว่า 1,000 องศาเซลเซียสขึ้นไป ทำให้บางที่เตาเผาจะถูกใช้เป็นสถานที่เผาขยะติดเชื้อ จากโรงพยาบาลด้วย จากการยอมรับของผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชเวช จังหวัดเชียงใหม่ว่า ถ้าหากนำขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่าง ๆ ที่ไม่ผ่านกระบวนการกำจัดเชื้อโรคเบื้องต้นมาทิ้งร่วมกับขยะครัวเรือนจะก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมาคือ การแพร่ขยายของโรคติดต่อโดยเฉพาะอีโคไลน์ - บิด - อหิวาต์ - โทฟอยด์³ ฯลฯ ที่สามารถแพร่กระจายผ่านน้ำได้ดินได้ ยังไม่รวมไปถึงเชื้อเอดส์ ที่แม้ว่าจะติดต่อผ่านน้ำได้ดินไม่ได้แต่ประชาชนคงไม่ชอบที่จะเห็นเศษเนื้อคนไข้เอดส์ฝังอยู่ใต้ดิน หรือแหล่งน้ำบาดาลที่ใช้อุปโภคบริโภคกันอยู่

ผลสำรวจ จากกองสุขาภิบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าจะมีขยะที่เป็นขยะติดเชื้อประมาณ 0.6 กิโลกรัม/เตียง/วัน ซึ่งถ้าคำนวณจากจำนวนเตียงของโรงพยาบาล สถานพยาบาลในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จะมีไม่ต่ำกว่า 3,000 เตียง ทั้งนี้ยังไม่รวมสถานพยาบาลของรัฐ ตลอดจนคลินิก ต่าง ๆ

จากการสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาค 10 , สาธารณสุขเชียงใหม่ ,เทศบาลนครเชียงใหม่ และ เอกชนบางแห่ง พบว่า

1. ทิ้งร่วมกับขยะครัวเรือนที่ทางเทศบาลนครเชียงใหม่จัดเก็บไปกลบฝัง(Land Fill)
2. เผากับเตาเผาขยะติดเชื้อของโรงพยาบาลที่มีอยู่
3. กำจัดเชื้อโรคก่อนนำไปทิ้งร่วมกับขยะทั่วไป

² ผู้จัดการรายวัน, 7 ตุลาคม 2541 , หน้า 8.

³ ผู้จัดการรายวัน , 9 - 15 พฤศจิกายน 2541, หน้า 12.

4. เฝ้าในเตาเผาศพตามสุสานต่าง ๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
5. นำไปเผาที่เตาเผาของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่คิดค่าบริการ 20 บาท/ กิโลกรัม

ซึ่งทางเทศบาลนครเชียงใหม่ ให้ความเห็นว่า ควรแยกขยะ รวมทั้งแยกการจัดเก็บค่าบริการที่อาจคิดในอัตราพิเศษที่สูงกว่าบ้านเรือนทั่วไป เพื่อแยกขยะดีดเชื้อไปกำจัดโดยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

สถานการณ์ขยะกับผลประโยชน์

ปัญหาขยะเมืองเชียงใหม่ หากมีการดำเนินการโดยไม่มีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องคงจะไม่มีปัญหาเกิดขึ้น รวมทั้งวิกฤติขยะของเมืองเชียงใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2537 ก็จะไม่เกิดขึ้นด้วยเพราะหลังจากเทศบาลใช้พื้นที่ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่กำจัดขยะมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2500 และด้วยความไม่เอาใจใส่ในการกำจัดขยะ จนถึงปี พ.ศ. 2532 ชาวบ้านแม่เหียะก็ออกมาคัดค้านไม่ให้เอาขยะมาทิ้งอีกเพราะชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างหนักเนื่องจากการทิ้งขยะของเทศบาลไม่ถูกหลักสุขาภิบาล จึงมีน้ำเสียจากบ่อขยะซึมลงใต้ดิน มีกลิ่นเหม็น และแมลงวัน จนส่งผลกระทบต่อชาวบ้านแม่เหียะและชาวบ้านตำบลใกล้เคียงให้มารวมตัวกันต่อต้านและห้ามเทศบาลนำเอาขยะมาทิ้งในพื้นที่อีก

หลังจากนั้นเทศบาลก็ประสบกับปัญหาการไม่มีที่กำจัดขยะเรื่อยมาแม้ว่าจะพยายามแก้ไขปัญหาด้วยการหาสถานที่ทั้งจากของภาครัฐหรือซื้อที่ดินจากเอกชนแต่ก็ไม่สามารถดำเนินการหรือจัดซื้อที่ดินได้เพราะติดปัญหาหลายอย่าง แต่สาเหตุใหญ่ คือ มีการเมืองท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องและการแบ่งผลประโยชน์ที่ไม่ลงตัวจึงไม่สามารถตกลงซื้อขายกัน⁴ และแก้ไขให้ลุกลบไปได้ โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ในขณะนั้นอยู่ภายใต้การบริหารงานของกลุ่ม อานันทภูมิ นำขยะไปฝังกลบในพื้นที่ทหาร แต่จากความละเลยของพนักงานเทศบาลได้ก่อให้เกิดขยะมากมาย แมลงวันชุกชุม น้ำเน่าเสีย สร้างความเดือดร้อนไปทั่ว

ในที่สุดชาวบ้านหมู่ 10 บ้านเกษตรใหม่ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย ได้ยินยอมให้เทศบาลนครเชียงใหม่ นำขยะเข้าไปดำเนินการฝังกลบได้เป็นระยะเวลา 3 ปีโดยแลกกับการพัฒนา

⁴ กรุงเทพธุรกิจ ,22 กันยายน 2541 ,หน้า 21.

ถนนและแหล่งน้ำในท้องที่เป็นการตอบแทนปัญหาขยะล้นเมืองเชียงใหม่จึงได้คลี่คลายไปได้แม้ว่าจะมี กระแสข่าวของการหาผลประโยชน์จากกองขยะ ทำให้ขยะปริมาณกว่า 200 ตัน / วัน มีสถานที่ทิ้ง เป็นหลักแหล่งได้โดยเทศบาลจะต้องจ่ายผลประโยชน์ให้กับตำบลหนองหารและชาวบ้านในพื้นที่ในรูป ของระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งขณะนั้นเทศบาลได้ประเมินว่าจะสามารถทิ้งขยะได้นาน 2 ปีเท่านั้น ป่อกลบบฝั่งแห่งนี้ก็จะเต็ม

ในปี 2538 เทศบาลได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างบ่อกำจัดขยะชั่วคราวที่ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้งบประมาณ 10 ล้านบาท ซึ่งบ่อกำจัดขยะนี้ได้ถูกออกแบบให้ สามารถรองรับขยะได้ประมาณ 3 ปี ซึ่งเทศบาลได้ส่งโครงการจัดการมูลฝอยให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอเงินอุดหนุนจำนวน 845 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดโครงการ ดังนี้

1. จัดซื้อที่ดิน 200 ไร่
2. ก่อสร้างบ่อดีงกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
3. ปรับปรุงระบบการจ้ดเก็บมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ
4. ปรับปรุงบ่อกำจัดขยะเดิมที่แม่เหียะ
5. ออกแบบและก่อสร้างสถานีขนถ่ายและคัดแยกขยะ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 กระทรวงวิทย์ฯ ได้อนุมัติโครงการตามที่เทศบาลเสนอและจัด สรรงบประมาณให้ดำเนินการในระยะเวลา 5 ปี โดยในปีงบประมาณ 2540 ได้จัดงบประมาณ 84.5 ล้านบาทให้เพื่อจัดซื้อที่ดิน ต่อมาเทศบาลได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาให้จัดทำโครงการศึกษาความเหมาะสมของระบบการจัดการมูลฝอยของเทศบาลนครเชียงใหม่โดยใช้งบประมาณ 5 ล้านบาท ของกระทรวง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันทางเทศบาลก็ได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ให้ทำการศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่ที่จะใช้เป็นสถานที่กำจัดขยะ (site Selection) โดยใช้ งบประมาณของเทศบาลเป็นเงิน 1.2 ล้านบาท

ปี พ.ศ. 2540 เทศบาลไม่สามารถดำเนินการจัดซื้อที่ดินได้ทันภายในปีงบประมาณ 2540 เนื่องจากคณะเทศมนตรีมุ่งจะซื้อที่ดินบ้านบวกค้าง อำเภอสันกำแพง ของคณะบุคคลในกลุ่ม ของผู้บริหาร และไม่ยอมรับข้อเสนอของผู้เสนอรายอื่น แต่ก็ถูกประชาชนคัดค้านทำให้จัดซื้อไม่ได้ จน เวลาผ่านไปจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2540 คณะเทศมนตรีจึงเปลี่ยนไปซื้อที่ดิน ตำบลทุ่งปี๊ กิ่งอำเภอ

แม้วาง ปราบกฏว่ามีการปลอมเอกสารราชการ ทำให้จังหวัดสั่งยกเลิกการจัดซื้อ งบประมาณของ กระทรวงวิทยาศาสตร์ จึงตกไป⁵

ต้นปี พ.ศ. 2541 บ่อดินที่ ตำบลหนองหาร ที่ใช้เป็นที่ทิ้งขยะก็เริ่มเต็ม ทางเทศบาลก็ ใช้วิธีก่อสร้างบ่อขยะให้สูงขึ้นเพื่อรองรับขยะ และเป็นเช่นนี้ทุก ๆ 2 เดือน โดยไม่ได้เตรียมแผนการล่วงหน้าเพื่อจัดหาสถานที่แห่งใหม่ในการกำจัดและทิ้งขยะ

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541 ปริมาณขยะที่ทิ้งที่ ตำบลหนองหาร ก็เริ่มเต็มจนไม่สามารถนำขยะไปทิ้งได้ต่อไป กระทั่งหมดสัญญาในวันที่ 10 สิงหาคม 2541 ทางเทศบาลนคร เชียงใหม่ซึ่งขณะนั้นบริหารงานโดยกลุ่ม นวรัฐพัฒนา ยังไม่สามารถหาพื้นที่กำจัดขยะใหม่ได้ เนื่องจากเกิดเหตุขัดแย้งกันเองในกลุ่มจากการดำเนินการจัดซื้อไม่โปร่งใส⁶ ทั้ง ๆ ที่ใช้การแก้ไขปัญหามาให้ได้ภายใน 6 เดือนมาเป็นนโยบายในการหาเสียง และยังมีปัญหาการถูกต้องด้านจากรัฐทุกพื้นที่ ที่ทราบข่าวว่าจะมีการนำขยะไปทิ้งในหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอของตน

ความขัดแย้งที่สำคัญเกิดขึ้นมาเพราะความขัดแย้งในเรื่องการเซ็นสัญญาซื้อที่ดิน น.ส.3ก. ในการกำจัดขยะในพื้นที่หมู่ 10 ตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง เนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ 80 ตารางวา ในวงเงิน 7,878,000 บาท โดยพันเอก(พิเศษ)สกล กลันทะกะสุวรรณ นายกเทศมนตรีในขณะนั้นไม่ยินยอมลงนามซื้อที่ดินเนื่องจากความไม่โปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อ ร่วมกับการต่อต้านจากประชาชนอย่างมาก ซึ่งแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)น้ำแพร่ จะมีหนังสือยินยอมก็ตาม เพราะอย่างยิ่งมีราษฎรในพื้นที่ชุมนุมประท้วงคัดค้านอย่างต่อเนื่องและจริงจังเป็นเหตุให้ พันเอก(พิเศษ) สกล กลันทะกะสุวรรณ ลาออกจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีพร้อมทั้งตั้งกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมขึ้นมาใหม่⁷

เหตุการณ์นั้นจึงทำให้นางบุษบา ยอดบางเตย ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนคร เชียงใหม่และคาดหวังไว้ว่าจะแก้ไขปัญหามาได้ด้วย การหาสถานที่กำจัดขยะแห่งใหม่ในพื้นที่ของบริษัทศิลาวิวัชร์ จำกัด ที่ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด แต่ปรากฏว่ามีการต่อต้านเกิดขึ้นมากกว่าเดิม มีการประท้วงเป็นรูปร่างที่แน่ชัดว่านอกจากชาวบ้านจำนวน 7 หมู่บ้านแล้วยังมีนักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการในบริเวณใกล้เคียงร่วมด้วยด้วยเหตุผลที่ว่าเกรงผลกระทบต่อมลพิษจากขยะ

⁵ สัมภาษณ์ นาย อ, สำนักงานปกครองจังหวัดเชียงใหม่, 17 เมษายน 2542.

⁶ มติชน, 6 กันยายน 2541, หน้า 7.

⁷ เรื่องเดิม, หน้าเดิม.

ทั้งจากจังหวัดเชียงใหม่และขบะสารพิษจากนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูนรวมอยู่ด้วย อย่างไรก็ตาม ก็มีข่าวลือของการมอบผลประโยชน์จำนวนหลายล้านบาทให้กับ องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)เชียงดอย และมีชื่อของบริษัทศิลาวิระวัชร จำกัด ของนายวิระ มุสิกพงศ์ เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ทำให้เพิ่มความไม่พอใจให้กับชาวบ้านอย่างมาก จึงร่วมกันส่งรายชื่อของประชาชนที่ร่วมคัดค้านทำหนังสือคัดค้านไปยัง นายประวิทย์ สีหิโสภณ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลให้การนำขยะไปกำจัดที่อำเภอดอยสะเก็ดต้องหยุดลง ในระหว่างนี้ขยะเมืองเชียงใหม่ก็เกิดปัญหาวิกฤตขึ้นอีก เพราะหาที่ทิ้งกำจัดที่แน่นอนไม่ได้จึงใช้การแก้ไขปัญหาลำบากเฉพาะหน้า กล่าวคือนับตั้งแต่ปลายเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541 เป็นต้นมาจนถึงเดือนกันยายน ทางเทศบาลได้เก็บขยะภายในตัวเขตเทศบาล โดยนำมากองพักทิ้งไว้ที่สุสานข้างคลาน และสุสานหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจ้างบริษัทเอกชนที่รับเหมานำขยะไปทิ้งในที่แห่งอื่น ซึ่งสถานที่ที่บริษัทเอกชนได้ขนถ่ายไปทิ้งที่สุขาภิบาลตำบลชมพู อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง ในราคาตันละ 70 บาท แต่นายเฉลิมพล ประทีปวงนิช ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางได้มีคำสั่งห้ามมิให้นำขยะเชียงใหม่เข้ามาทิ้งอีก เอกชนผู้รับเหมาก็ได้เปลี่ยนไปทิ้งที่ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ก็ถูกชาวบ้านต่อต้าน และยังมี การนำขยะไปทิ้งที่ ตำบลนครเจดีย์ เขตติดต่อกับอำเภอบ้านโฮ้ง – อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ซึ่งนายประพัฒน์พงศ์ บำเพ็ญสิทธิ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูนก็มีคำสั่งห้ามนำขยะไปทิ้งเช่นกัน เนื่องจากเกรงว่าขยะที่นำมาทิ้งไม่ถูกหลักสุขาภิบาล จะทำให้น้ำใต้ดินเสียและก่อมลพิษต่าง ๆ จึงเอาขยะกลับไปกองไว้ที่สุสานข้างคลาน และสุสานหายยาเช่นเดิม

เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนั้นเทศบาลจึงได้ตัดสินใจให้ บริษัทอมรพล จำกัด ซึ่งเป็นของ นายประภัทร โพธิ์สุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยให้รับดำเนินการกำจัดขยะในพื้นที่บ้านป่าเลา หมู่ 1 ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง โดยมีมติยืนยันจาก องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)แม่หอพระ แล้ว แต่ปัญหาก็มีขึ้นอีกเนื่องจากชาวบ้านภูดิน หมู่ 9 ตำบลแม่หอพระไม่พอใจการฝังกลบขยะดังกล่าวจึงต่อต้านและชักชวนชาวบ้านตำบลแม่หอพระทั้งหมดออกมาร่วม โดยประกาศว่าหากเจรจาไม่สำเร็จจะทำการถวายฎีกาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากนั้นการเคลื่อนไหวนี้ก็มีกระแสข่าวอีกด้านหนึ่งออกมว่าชาวบ้านได้รับแรงหนุนจากนายเกรียงไกร วรวิทย์ ซึ่งเป็น สมาชิกสภาจังหวัดแม่แตง และเป็นสายตรงจากนายอุดรพันธ์ จันทรวโรจน์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) เชียงใหม่ พ่อเลี้ยงที่มีชื่อเสียงในเมืองเชียงใหม่ที่มีความสนิทสนมกับกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม ฝ่ายตรงข้ามกับผู้บริหาร เทศบาลชุดของนางบุษบา ยอดบางเตยในขณะนั้น^๘

^๘ มติชน ,6 กันยายน 2541 ,หน้า 7.

ต้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2541 คณะเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ ก็ได้แถลงข่าว โดยนายสุชาติ พิทักษ์ เทศมนตรีฝ่ายงานโยธา ได้เปิดเผยว่ามีบริษัทเอกชน 40 กว่ารายได้เสนอแนวทางการแก้ไขการกำจัดขยะในเขตเทศบาล ซึ่งมีอยู่ 4 วิธี คือ

1. วิธีฝังกลบ
2. วิธีทำชีวภาพ หรือปุ๋ยหมัก
3. วิธีเตาเผา
4. วิธีผสมผสาน

ซึ่งทางเทศบาลก็ได้เสนอเรื่องให้กับทางจังหวัดและสำนักงานสิ่งแวดล้อมพิจารณา และได้คัดเลือกซึ่งมี 2 บริษัทที่เข้าหลักเกณฑ์ คือ บริษัทอมรพันธ์ จำกัด กับบริษัทบ้านตาล กรู๊ป จำกัด โดยทางเทศบาลได้มอบหมายให้บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการกำจัดขยะชั่วคราว ภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ตั้งแต่นี้มีปัญหาในเรื่องของสถานที่ทิ้ง โดยจ่ายเป็นค่าขนถ่ายที่สุสานประตูหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต้นละ 300 บาท และค่าขนถ่ายจากสุสานประตูหายยาไปยังสถานที่กำจัดอีก 230 บาท

เทศบาลนครเชียงใหม่ได้รับรายงานจากนายทรงทรัพย์ พิริยะคุณธร ผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่น และนายสมทัย ศรีสุพรรณดิฐ ปลัดจังหวัด ซึ่งอยู่ในที่เกิดเหตุประท้วงรถขยะที่อำเภอแม่แตงว่ามีเหตุที่น่าเชื่อได้ว่าจะมีการจัดตั้งกลุ่มต่อต้านจากกลุ่มผลประโยชน์ ต่อจากนั้นนายสมทัย ศรีสุพรรณดิฐ ปลัดจังหวัดเชียงใหม่ได้รับมอบหมายจากนายประวิทย์ สีหิโสภณ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ให้เชิญตัวแทนนายกปรกรณ์ บุรณุปกรณ์ ในกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมซึ่งเป็นฝ่ายค้านในสภาเทศบาลนครเชียงใหม่เข้าพบเพื่อหาทางแก้ไขต่อปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มการเมืองที่อาจจะเป็นผลเสียต่อการแก้ไขปัญหาขยะ

ต่อจากนั้น นายสุชาติ พิทักษ์ เทศมนตรีฝ่ายงานช่าง เทศบาลนครเชียงใหม่ กับนางสาวศรีกาย วงศ์รักษ์ กรรมการบริษัทอมรพันธ์ ผู้รับเหมากำจัดขยะและเจ้าของบ่อกำจัดในพื้นที่บ้านป่าเลา ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง เข้าพบกับนายประวิทย์ สีหิโสภณ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงปัญหาการต่อต้านรถขยะ โดยตัวแทนบริษัทระบุว่า มีสิ่งบ่งชี้หลายประการที่แสดงว่ามีการจัดตั้งกลุ่มต่อต้าน อย่างเป็นระบบ เช่น มีการเตรียมเต็นท์ แก้ว อี ธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ เครื่องเสียง น้ำดื่ม อาหาร ตลอดจนป้ายเส้นทางจราจร รวมทั้งมีการสลับแกนน้ำขึ้นอภิปรายอย่างเป็นระบบ

ตัวแทนบริษัทอมรพันธ์ นางสาวศรีกาย ได้ให้ข้อมูลว่า ขบวนการขยะเคลื่อนออกจากสุสานหายยาตั้งแต่เวลา 5.30 น.พอตอนเช้าก็ได้รับทราบจากพื้นที่ว่ากลุ่มต่อต้านเริ่มตั้งเต็นท์แล้ว และ

ประเด็นสำคัญคือบริษัทได้รับอนุญาตจาก องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)แม่หอพระ เจ้าของพื้นที่ให้เข้าไปกำจัดขยะได้ แต่กลุ่มที่มาต่อต้านนั้นเป็นชาวบ้านป่าเลาประมาณ 10% เท่านั้นส่วนแกนนำทั้งหมดมาจากพื้นที่อื่น และได้ทราบมาอีกว่าชาวบ้านบางส่วนได้รับการว่าจ้างจากผู้ประกอบการรีไซเคิลในพื้นที่ใกล้เคียง ชาวบ้านบางส่วนเป็นแรงงานที่ก่อสร้างหน้าศาลากลางจังหวัดโดยมีรถรับส่งในอัตราคนละ 200/วัน⁹

การต่อต้านไม่ให้ บริษัทอมรพันธ์ เข้ารับงานรับเหมากำจัดขยะ เริ่มมาตั้งแต่กลางเดือนสิงหาคม เมื่อบริษัทจีพีซี การ์เบจ คอลเลคชั่น ซึ่งเป็นผู้รับเหมากำจัดขยะรายเดิมที่มีปัญหาถูกต่อต้านที่จังหวัดลำปาง โดยบริษัทอมรพันธ์ได้รับคำขูไม่ให้ยุ่งเกี่ยวเรื่องขยะเชียงใหม่ผ่านทางโทรศัพท์และแฟกซ์ และมีกระดาษเขียนข้อความเสียบไว้ที่รถยนต์ ซึ่งบริษัทอมรพันธ์เป็นหนึ่งในเอกชนที่เสนอต่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษของจังหวัดเชียงใหม่ร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ เพื่อคัดเลือกเข้ากำจัดขยะเชียงใหม่ในระยะยาว ซึ่งในวงการขยะด้วยกันทราบว่าบริษัทอมรพันธ์จะได้รับสัญญากำจัดขยะแบบเร่งด่วนต่อจากบริษัท จีพีซี ฯ ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2541 จนสิ้นปีงบประมาณ 30 กันยายน พ.ศ. 2541 ในอัตราตันละ 530 บาท (วันละ 250 ตัน)

จากข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า กระบวนการคัดเลือกเอกชนเข้าทำการกำจัดขยะของเทศบาลนครเชียงใหม่ ในช่วงวิกฤต คือตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2541 เป็นต้นมาเป็นไปอย่างรีบเร่ง และการใช้การพิจารณาจัดจ้างด้วยวิธีพิเศษ ทำให้มีเอกชนหลายรายที่ต้องการได้สัญญามูลค่าเดือนละเกือบ 4 ล้านบาท ซึ่งสัญญานี้จะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเอกชนได้ ในที่สุดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ได้เข้ามาเจรจาขอรับกำจัดขยะของเทศบาลนครเชียงใหม่แทนบริษัทเอกชนที่เทศบาล ฯ เคยว่าจ้างไว้ก่อนหน้านี้ ซึ่งถูกชาวบ้านในพื้นที่รองรับขยะต่อต้านมาโดยตลอด

การเจรจาข้อตกลงระหว่างเทศบาลนครเชียงใหม่กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีขึ้นในวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2541 โดยนายประวิทย์ สีหิโสภณ ได้ประชุมร่วมระหว่าง นายอุดรพันธ์ จันทรวโรจน์ นายกองการบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)เชียงใหม่, นายโสภณ โกชุม รองนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, นายชายชาติรี ลิ้มจรรยา ประธานสภาจังหวัด กับ นางบุษบา ยอดบางเตย นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ในขณะนั้น และนายสุพจน์ เศรษฐมาลินี เทศมนตรีฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อมเพื่อทำข้อตกลงให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ทำหน้าที่กำจัดขยะของเทศบาลนครเชียงใหม่ และได้มีข้อตกลงว่าเทศบาลนครเชียงใหม่จะว่าจ้างองค์การ

⁹ ผู้จัดการรายวัน ,10 กันยายน 2541 ,หน้า 6.

บริหารสวนจังหวัดเชียงใหม่ ในแบบกลบฝังในราคาตันละ 530 บาท เป็นเวลา 1 ปีและมีข้อผูกพันอีก 5 ปี โดยนายอุดรพันธ์ ได้กล่าวว่าหลังจากเซ็นสัญญากับเทศบาลนครเชียงใหม่แล้วจะเปิดประชุมสภาจังหวัดเพื่ออนุมัติงบอุดหนุน 60 ล้านบาทและว่าจะสามารถขนขยะตกค้างในสุสานหายยาและสุสานช้างคลานได้ภายในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2541 เป็นอย่างช้า

ในวันเดียวกันนั้นเองชาวบ้านหายยาเริ่มชุมนุมปิดสุสานและได้ส่งรายชื่อผู้คัดค้านไม่ให้ทิ้งขยะที่สุสานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ให้แก้ปัญหาให้เสร็จใน 3 วัน และมีรายงานจากฝ่ายสันติบาลว่าในวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2541 มีกลุ่มคนแปลกหน้าที่ชาวบ้านไม่รู้จักผลัดเปลี่ยนกันขึ้นพูดโจมตีการทำงานของผู้บริหารเทศบาล ฯ และในวันต่อมามีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ยุยงให้ชาวบ้านที่ประท้วงให้ใช้วิธีรุนแรง เช่น เอาน้ำมันไปราดกองขยะเพื่อเผา มีป้ายโจมตีผู้บริหารเทศบาล ฯ ติดปนกับป้ายของชาวบ้าน¹⁰ ซึ่งปรากฏการณ์ที่ชัดเจนนี้ระบุให้เห็นว่ามีบุคคลที่สามเข้าไปแทรกแซง

การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ได้ประชุมหารือร่วมกับองค์การบริหารสวนจังหวัดเชียงใหม่ และเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งจากท่าทีของผู้บริหารของเทศบาลนครเชียงใหม่ต้องการจัดจ้างเอกชนเองและปฏิเสธข้อเสนอขององค์การบริหารสวนจังหวัดเชียงใหม่ โดยตกลงจะเลือกจ้างบริษัทบ้านตาลกรุ๊ป จำกัดแทนจนทำให้นายกองค์การบริหารสวนจังหวัดเชียงใหม่กล่าวว่าถ้ามีปัญหาที่ไม่ต้องมาให้ช่วย

ก่อนหน้านี้มีรายงานลับว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่สั่งให้ย้ายข้าราชการของเทศบาล ฯ สังกัดกองอนามัยรายหนึ่งเพราะได้รับรายงานว่าเข้าไปพัวพันกับผู้ชุมนุมในแต่ละจุด จนจังหวัดมองว่าเป็นเกมการเมืองของฝ่ายผู้บริหารเทศบาล ฯ

ในการมาตรวจเยี่ยมของนายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ ทำให้นายประวิทย์ สีหิโสภณ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ต้องแก้ไขปัญหาให้เสร็จเพราะไม่ต้องการให้เกิดการจลาจลและเพื่อให้การแก้ปัญหาให้เสร็จในเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งนายธานีเป็นผู้ให้แนวทางแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ว่าไม่ควรยุบสภาเทศบาลเพราะสภา ฯ ยังไม่มีความผิดและให้ทางออกใหม่ คือ ใช้มาตรา 43 ตาม พ.ร.บ.พระราชบัญญัติเทศบาล ฯ¹¹ ให้ปลดผู้บริหารเพื่อสรรหาใหม่แทน ทำให้นายประวิทย์ สีหิโสภณ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ใช้เวลาเทศบาล ฯ ในการแก้ไขปัญหาขยะภายในวันที่ 22 กันยายน 2541

¹⁰ ผู้จัดการรายวัน , 23 กันยายน 2541 , หน้า 8.

¹¹ พ.ร.บ.เทศบาล ฯ มาตรา 43 ว่าด้วย " .....

มีฉะนั้นจะเสนอปลดผู้บริหารเพื่อสรรหาใหม่ และในช่วงเดียวกันนั้นเองฝ่ายค้านในเทศบาล คือ กลุ่ม เชียงใหม่คุณธรรมโดยนายปกรณ์ บุรณุปกรณ์ ได้ตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ออกจากกลุ่ม นวัตกรรมพัฒนาของนางบุษบา ยอดบางเตยจำนวน 5 คน ให้เข้าร่วมกับกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมได้สำเร็จ ทำให้สมาชิกกลุ่มจาก 8 คนเพิ่มเป็น 13 คน ทำให้เสถียรภาพของกลุ่มนวัตกรรม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่เหลือเพียง 8 เสียงจึงเป็นเหตุบีบให้นางบุษบาต้องยอมออกจากเก้าอี้ นายกเทศบาลนครเชียงใหม่

ด้านฝ่ายค้านเสนอเปิดประชุมวิสามัญพิจารณาเรื่องขยะและให้สภาลงมติให้ผู้ บริหารจะต้องลาออกหากแก้ไขปัญหไม่ได้ใน 3 วัน กลุ่มผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่จึงต้องยอมรับ ข้อเสนอของผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อมาวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2541 ในที่สุดชุดบริหารเทศบาลนคร เชียงใหม่ของกลุ่มนวัตกรรม ที่นำโดยนางบุษบา ยอดบางเตย ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหขยะในนคร เชียงใหม่ได้สำเร็จใน 3 วัน ดังได้ตกลงไว้ จึงเป็นเวลาฝ่ายค้านซึ่งก็คือ นายปกรณ์ บุรณุปกรณ์ จะขึ้น มาบริหารดำเนินการแทน และได้ดำเนินการแก้ไขปัญหขยะให้เห็น คือ ได้เริ่มการแก้ไขปัญหขยะโดย เร่งด่วนด้วยการขนขยะออกจากเมืองเชียงใหม่โดยเร็ว เพื่อลดปัญหาความเดือดร้อน โดยนำรถจำนวน หลายคันทยอยเข้าไปขนขยะในสุสานหายยาและสุสานข้างศาลาน โดยขนทั้งกลางวันและกลางคืน โดย ให้รถขนนำขยะในสุสานทั้งหมดขนไปกองทิ้งไว้ ในที่ดินของตนเองในบริเวณตำบลสันกลาง อำเภอสัน กำแพง เป็นการแก้ปัญหาชั่วคราว¹² แต่การทิ้งดังกล่าวก็ถูกต่อต้าน ซึ่งนายปกรณ์ บุรณุปกรณ์ก็ได้ เจริญและตกลงกับชาวบ้านว่าจะไม่ทำให้เกิดมลภาวะและกลิ่นเหม็นรบกวนชาวบ้าน

ต่อมานายปกรณ์ บุรณุปกรณ์ นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่คนปัจจุบันได้ทำสัญญา ตกกลงกับบริษัทบ้านตาลกรุ๊ป จำกัด ในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2541 กับนายสุทัศน์ สุทัศนรักษ์ ประธาน ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าของกลุ่มบ้านตาลกรุ๊ป จำกัด ให้เริ่มดำเนินการขนขยะไป ทิ้งยังบ่อขยะที่เตรียมไว้ที่อำเภอฮอด

เทศบาลโดยนายกเทศมนตรีได้ทำสัญญาว่าจ้างบริษัทบ้านตาลกรุ๊ป ตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ให้เข้ามาดำเนินการจัดเก็บขยะเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2541 บ่อขยะ ดังกล่าวตั้งอยู่ที่ หมู่ 3 ตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด ระยะทาง 115 กิโลเมตร โดยปูผ้ายางรองพื้นบ่อ กว้าง 30 เมตร ยาว 80 เมตร มีบ่อพักน้ำเสียถูกสุขลักษณะบริเวณบ่อขยะแห่งนี้อยู่ไกลจากหมู่บ้าน

¹² สัมภาษณ์ มนต์ ศิริมหาวราช , เทศมนตรีฝ่ายงานอนามัย เทศบาลนครเชียงใหม่ , 15 ตุลาคม 2542.

หลังสุดท้าย 4 กิโลเมตร และจะไม่มีที่ขีมน้ำใต้ดินและได้ขุดลงไปแล้วลึก 40 เมตร ไม่พบน้ำเสีย ซึ่งการดำเนินการทุกขั้นตอนจะอยู่ในความดูแลของนักวิชาการจากสำนักงานช่าง เทศบาลนคร เชียงใหม่¹³

เหตุการณ์หลังจากนายปกรณ์ บูรณุปกรณ์ ขึ้นเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่

จากการที่ กลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมโดยนายปกรณ์ บูรณุปกรณ์ ได้ตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ออกจาก กลุ่มนวัตรัฐพัฒนาของนางบุษบา ยอดบางเตยจำนวน 5 คน คือ พันเอก สกล กลันทะกะสุวรรณ , ด.ต.สมยศ ใจคำ , นายสุชาติ พิทักษ์ , นายวันชัย พวงเพ็อง และนายจรัส ณรงค์จันชัย ให้เข้าร่วมกับกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมได้สำเร็จ ทำให้สมาชิกกลุ่มจาก 8 คนเพิ่มเป็น 13 คน ทำให้เสถียรภาพของกลุ่มนวัตรัฐพัฒนา ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่เหลือเพียง 8 เสียงจึงเป็นเหตุให้นางบุษบาต้องยอมออกจากเก้าอี้นายกเทศบาลนครเชียงใหม่

เมื่อนายปกรณ์ บูรณุปกรณ์ ก็ได้รับเลือกให้เป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และได้ให้ตำแหน่งบางตำแหน่งให้กับกลุ่มอิสระที่เข้ามาร่วมเป็นการตอบแทน กล่าวคือ ให้นายสุชาติ พิทักษ์ เป็นเทศมนตรีด้านการศึกษา , ด.ต.สมยศ ใจคำ เป็นเทศมนตรีกองอนามัยและสิ่งแวดล้อม และยังให้นายจรัส ณรงค์จันชัย เป็นรองประธานสภา

ในการบริหารงานเทศบาลนครเชียงใหม่ในช่วงแรกของนายปกรณ์ บูรณุปกรณ์ ก็มีความราบรื่นในระยะเวลาไม่นานก็เกิดปัญหาการเข้ามาครอบงำทางการบริหารงานของคณะเทศมนตรี ตลอดจนข้าราชการประจำจึงทำให้เทศมนตรีที่ดำรงตำแหน่งอยู่แทบจะไม่มีบทบาทในการบริหารงานแต่อย่างใด ในที่สุดหลังจากมีการประกาศประกวดราคาจัดเก็บขนมูลฝอยใน 3 แขวง คือ แขวงนครพิงค์ แขวงเม็งราย และแขวงศรีวิชัย ซึ่งมีวงเงินสูงถึง 201 ล้านบาท และทางฝ่ายค้านนำโดยนางบุษบา ยอดบางเตย ได้เปิดแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนถึงความโปร่งใสของชุดผู้บริหาร ซึ่งมีข้อสังเกตที่ล้วนแต่เอื้อให้บริษัทผูกขาดภายใต้การบงการ อีกทั้งเป็นการกีดกันบริษัทอื่น ๆ ที่จะเข้าร่วมประกวดราคาด้วย และทางฝ่ายค้านก็ยืนยันว่าจะปกป้องผลประโยชน์ของเทศบาลนครเชียงใหม่ให้ถึงที่สุด

¹³ ฝ่ายจัดการสภาพแวดล้อม ๔ ส่วนช่างสุขาภิบาล สำนักงานช่าง เทศบาลนครเชียงใหม่, การจัดการมูลฝอยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (มปท.มปป), หน้า 5.

การที่ฝ่ายค้านออกมาเคลื่อนไหว ทำให้สมาชิกสภาทั้ง 5 คนที่เป็นกลุ่มอิสระ นำโดย พันเอก(พิเศษ) สกล กลันทะกะสุวรรณ อดีตที่ปรึกษากลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม ที่นำเทศมนตรี และสมาชิกสภา ฯ รวม 5 คน ได้แยกตัวออกมา โดยทั้ง 5 คนได้ชี้แจงต่อผู้สื่อข่าวว่า ไม่ใช่เพราะเหตุผลที่ว่า จะไปร่วมกับกลุ่มนวัตรัฐพัฒนา ของนางบุษบา ยอดบางเตย เพื่อล้มนายปภรณ์ แต่เพราะได้เห็นว่าการประมูลจัดเก็บขยะของผู้บริหารเทศบาลไม่ถูกต้อง กล่าวคือ พันเอกสกลไม่เห็นด้วยกับการประมูลที่มีการทำ ที่ โอ อาร์ แบบ ล็อคสเบ็ก ซึ่งผู้ที่ยื่นซองประมูลจะต้องเอาเครื่องมือมาเสนอก่อน การยื่นซองประมูล มี 2 แบบ คือ ซองเทคนิค และซองราคา และยังมีเรื่องเงื่อนไขอื่นอีกหลายเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ซึ่งทั้ง 5 คนได้พยายามตักเตือนแต่ไม่ได้รับความสนใจ และว่านายปภรณ์ทำงานแบบเผด็จการ จึงอยู่ด้วยกันไม่ได้

ส่วนทางด้านนายพูลสวัสดิ์ วรวัลย์ เทศมนตรีฝ่ายงานช่างเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า การประมูลทุกอย่างได้ทำด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ และว่าการที่ผู้บริหารยกเลิกการประมูลเดิมของผู้บริหารชุดเก่านั้น เพราะเห็นว่าขาดความรัดกุม เช่น รถจัดเก็บขยะที่อาจมีการนำรถเก่ามาใช้งาน และในแง่ของสถานีขนถ่ายขยะที่เทศบาลต้องรับผิดชอบเอง จึงยกเลิกการประมูล ¹⁴

ปัจจุบันการรับหน้าที่ดำเนินการกำจัดขยะ ดำเนินการโดยกลุ่มบ้านตาลรูป จำกัด โดยนำขยะไปทิ้งไว้ที่ อำเภอฮอด โดยการดูแลของกำนันสุทัศน์ สุทัศน์รักษ์ ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดเชียงใหม่

จากข้างต้นจะสามารถพิจารณาได้ว่าปัญหาขยะล้นเมืองที่เกิดขึ้นในนครเชียงใหม่ นั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง กล่าวคือ เป็นปัญหาที่เคยเกิดมาแล้วและแก้ไขได้แค่เพียงปลายเหตุ แต่การแก้ไขไม่ได้แก้ที่ต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริง จึงทำให้เป็นปัญหาเกิดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ถ้าสามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่มาของปัญหาได้อย่างแน่นอนและสามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาได้ถูกจุดแล้ว ปัญหาขยะล้นเมืองเช่นนี้ก็จะสามารถยุติลงได้ ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

¹⁴ ไทยรัฐ , 24 มีนาคม 2542 , หน้า 19.